

Inplikazioaz

Itsasoari begira geunden. Behin portu izandako portu batean. Elkarrekin solasten genuen bigarren edo hirugarren aldia izango zen. Elkarrizketa grabatuko nuela esan nion, atontzen ari ginen liburu baterako. Badakizu orain 30 urte langileen borroken erdian hementxe egon nintzela kontenedore horien artean korrika?, esan zidan Joaquim Jordá zinegileak. Ez nekiela esan nion, portu horretantxe solasteko egin genion gonbitea kasualitate hutsa zela. Orduan bota nion galdera. Eta erantzuna honakoa: “Sartu eta atereaz”, esan zidan, horrela lortu dut aurrera egitea, nire filmak kontzesiorik gabe ekoiztea. “Sartu eta ateratzea izan da nire indarra”, horixe esan zidan. Inplikazioan eta marjinatik lan eginez, marjinazioan geratu gabe.

Portu hiriaren izenak ez du axolarik, behin portu izandakoak hiri imajinarioa osa dezaketelako. Sartu eta atereaz. Zugan sartu eta zugandik atera. Bestearengan sartu eta bestearengandik atera. Zu eta bion artean dagoen ehuna, tartea, ez da gorputz hibrido bat, ezta gorputz estralurtar bat ere. Sartu eta ateratze ekintzaren artean dagoen gune hori bezalaxe, tarte bat dago zu eta bion artean. Ukitu daitekeen haragia, ehuna, hori da zu eta bion artean dagoena. Eta hori haztamutuz gero hasten gara zu eta bion artean dagoen mundua ikusten. Beste modu batean esanda, zu eta bion artean eraiki edo deuseztatu daitekeen mundua. Gorputza haragi bezala ulertzen bada, eta ez zentzu kristauan, baizik eta haragiaren dentsitatea, haragi opakoa, itzalak ere onartzen dituena. Haragia eta gure gorputza zeharkatzen duten intentsitateak, indarrak, energia, fluxuak. Zu gabe ez naiz neure bizkarra ikusteko gai ere, eta hori aintzat hartzen ez duenak barruan

DANI BLANCO

Ixiar Rozas

Urkiza

Padroin

dagoelako sentsazio liluragarria izango du, kanpoan badago ere.

Parte-hartzea kanpotik datorren deiaren zain dago, deialdia, aldarrikapena, hitzordua. “Etorkizuna saltzen digute”, bai, “orainean parte hartzeko aukera guztiak ezabatuz”. “Eta hor hasten da gure irribarrea,

erregimenak promesten digun etorkizunaren zati bat erosi nahiko dugulako” eta besteen txaloen artean irudietan ateratzeaz pozik gaudelako, Tunick amerikarraren argazkietan Donostiako hondartza batean bezalaxe. Inplikazioa,

sortzailea eta kritikoa, beste zerbait da. Inplikatua zaude gauzak afektatu egiten zaituztenean, maila kognitiboan eta baita sentsitiboan ere. Dena dela, afektuak ez dira emozioak edo sentimentalismoa. Gorputzaren ahalmek dira. Inplikatua zaudenean, ez duzu deialdien zain egon beharrik, ez zaude iragana, etorkizuna edo oraina salgai jarriko duten zain zati bat eroste-

ko. Ez zaude argazkian ateratzeko zure irribarrea zuritzen. Zu eta bion artean dagoena ikusten denean, bestea jada ez dago guregandik kanpo. Eta alboan duzunak ez du zertan zure berdina izan beharrik.

Itzultzaile aparta zen Jordá. Askoren artean, Bufalino eta Braudillard gazteleratu zituen. Azken honen *América* liburuan: “Europar, kalea boladaka bizi da soilik, une historikoetan [...]. Gainontzean jendea azkar doa, inor ez dabil kalez kale benetan –inor ez doa noraezean–”. Nora eza aukeratu duenak kanpoan dagoelako sentsazioa izan dezake. Nora ezaren ertzean, marjinean, sortzen da, ordea, desioa: hor agertzen da zu eta bion artean dagoen hori, aurretik ikusi ezin dena. Horrelakoetan Jordáren sartu eta atereaz datorkit. Nora ezean dagoenari zaila zaio irribarrea oparitzea itsaso urdineko argazkian ateratzeko. ■

Nora eza aukeratu duenak kanpoan dagoelako sentsazioa izan dezake. Nora ezaren ertzean, marjinean, sortzen da, ordea, desioa: hor agertzen da zu eta bion artean dagoen hori, aurretik ikusi ezin dena